Экология және табиғатты қорғау

Қоршаған ортаны қорғау – бүкіл адамзатқа ортақ жауапкершілік

Экология – қазіргі қоғам үшін ең маңызды мәселелердің бірі. Табиғат пен адам бір-бірімен тығыз байланысты. Адам табиғаттан ауа, су, азық-түлік және түрлі табиғи ресурстар алады. Ал табиғаттың жағдайы адамның өмір сүру сапасына тікелей әсер етеді. Сондықтан қоршаған ортаны қорғау тек экологтардың немесе арнайы ұйымдардың міндеті емес, бүкіл адамзатқа ортақ жауапкершілік болып саналады.

Қазіргі таңда әлемде қоршаған ортаның ластануы, ормандардың азаюы, климаттың өзгеруі, су тапшылығы және жануарлар мен өсімдіктердің кейбір түрлерінің жойылуы сияқты мәселелер көбейіп отыр. Бұл мәселелердің көпшілігі адамның табиғи ресурстарды шамадан тыс пайдалануымен және өндірістің қарқынды дамуымен байланысты. Зауыттар мен көліктерден бөлінетін зиянды заттар ауаны ластайды, өндірістік және тұрмыстық қалдықтар жер мен судың сапасына кері әсер етеді.

Табиғатты қорғау мәселесі бұрынғыдан да маңызды бола түсті. Себебі бүгінгі таңда табиғатқа жасалған әрбір әрекет болашақ ұрпақтың өміріне әсер етуі мүмкін. Егер біз қоршаған ортаға ұқыпсыз қарасақ, келешекте таза ауа мен таза су сияқты табиғи байлықтардың тапшылығына тап болуымыз ықтимал. Сондықтан экологиялық мәдениетті қалыптастыру әр адамның өмір салтының бір бөлігіне айналуы керек.

Экологиялық мәселелердің негізгі себептері

Экологиялық мәселелердің ең басты себептерінің бірі – қоршаған ортаның ластануы. Күнделікті өмірде адамдар пластик пакеттерді, бөтелкелерді, қағаздарды және басқа да көптеген заттарды пайдаланады. Олардың бір бөлігі қоқысқа тасталып, табиғатта ұзақ уақыт бойы сақталады. Әсіресе пластик қалдықтар қоршаған ортаға үлкен қауіп төндіреді. Олар топырақта ұзақ уақыт ыдырамай, жануарларға және табиғи экожүйелерге зиян келтіруі мүмкін.

Судың ластануы да маңызды мәселелердің бірі. Адамның тіршілігі үшін су өте қажет. Бірақ өзендерге, көлдерге және басқа су көздеріне өндірістік қалдықтардың, тұрмыстық қоқыстардың түсуі судың сапасын төмендетеді. Таза судың болмауы адамдарға ғана емес, жануарлар мен өсімдіктерге де әсер етеді. Сондықтан су ресурстарын үнемдеп пайдалану және су көздерін ластамау – әр азаматтың міндеті.

Ауаның ластануы да адам денсаулығына және табиғатқа кері әсер етеді. Автокөліктерден шығатын түтін, өндіріс орындарынан тарайтын газдар атмосфера құрамына әсер етеді. Сонымен қатар көмір, мұнай және газ сияқты қазба отындарын көп пайдалану климаттың өзгеруіне ықпал ететін факторлардың бірі болып табылады. Осыған байланысты көптеген елдер жаңартылатын энергия көздерін дамытуға, энергияны үнемдеуге және қоршаған ортаға түсетін зиянды әсерді азайтуға көңіл бөліп келеді.

Табиғатты қорғаудың қарапайым жолдары мен тәрбие

Табиғатты қорғаудың қарапайым жолдары әр адамның күнделікті өмірінен басталады. Мысалы, суды және электр энергиясын үнемдеу, қоқысты арнайы орындарға тастау, мүмкіндігінше пластикті аз пайдалану, ағаш отырғызу, қоғамдық көлікті немесе велосипедті пайдалану арқылы қоршаған ортаға түсетін зиянды азайтуға болады. Сонымен қатар қоқысты сұрыптап жинау және қайта өңдеуге жарамды заттарды бөлек өткізу де экология үшін пайдалы.

Күнделікті өмірде табиғатқа қалай көмектесе аламыз?

- Суды және электр энергиясын орынды жұмсау, босқа ағызбау.
- Пластикалық пакеттердің орнына матадан жасалған қоржындарды пайдалану.
- Қоқысты сұрыптап тастау және қайта өңдеуге тапсыру.
- Ағаш отырғызып, көгалдандыру жұмыстарына қатысу.
- Қоғамдық көлікпен немесе жаяу жүруді әдетке айналдыру.

Экологиялық тәрбие берудің де маңызы зор. Балалар табиғатты кішкентай кезінен құрметтеуді үйренсе, болашақта қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарайтын азаматтар қалыптасады. Мектептерде экологиялық сабақтар, сенбіліктер, ағаш отырғызу және табиғатты қорғауға арналған түрлі іс-шаралар ұйымдастыру осы мақсатқа көмектеседі. Табиғатты қорғау тек сөз жүзінде емес, нақты әрекет арқылы жүзеге асуы қажет.

Қорытынды

Қорыта айтқанда, экология – адамзаттың болашағына тікелей әсер ететін маңызды сала. Табиғат бізге өмір сүруге қажетті барлық жағдайды береді, сондықтан оны қорғау және сақтау – әр адамның азаматтық міндеті. Қоршаған ортаны қорғау бір күнде шешілетін мәселе емес. Ол үшін мемлекет, кәсіпорындар, қоғамдық ұйымдар және қарапайым азаматтар бірлесе әрекет етуі керек.

Әр адам табиғатты қорғауға өз үлесін қоса алады. Бір қарағанда қоқысты жерге тастамау, суды босқа ағызбау немесе ағаш отырғызу сияқты қарапайым әрекеттер маңызды емес болып көрінуі мүмкін. Алайда осындай әрекеттерді миллиондаған адам жасаса, оның нәтижесі үлкен болады. Табиғатқа деген жауапкершілік адамның мәдениеті мен санасының көрсеткіші болып табылады.

Бүгінгі ұрпақтың міндеті – табиғи байлықтарды тек пайдаланып қана қоймай, оларды келесі ұрпаққа таза әрі қауіпсіз күйде жеткізу. Табиғатты қорғау арқылы біз өз денсаулығымызды, өмір сүру ортамызды және болашағымызды қорғаймыз. Сондықтан экологияға бейжай қарамай, табиғатты аялау әрқайсымыздың күнделікті әдетімізге айналуы тиіс. Таза табиғат – жарқын болашақтың негізі.

Таза табиғат – жарқын болашақтың негізі!